ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ – 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ – БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 195. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го ЖОВТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 17, 1975 No. 195. VOL. LXXXII.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

Д-Р В. КУБІЙОВИЧ І Д-Р А. ФІГОЛЬ В ТРЕНТОНІ

Трентон (юк). — В суботу, 18-го жовтня ц.р., тут у приміщеннях Українського Народного Дому при 477 Джеремая евеню, відбудеться зустріч українського громадянства з гол. редактором Енциклопедії Українознавства, — проф. д-р Володимиром Кубійовичем та адміністраційним директором ЕУ д-ром Атанасом Фіголем. Початок зустрічі в 6-тій годині вечора. В програмі зустрічі: інформаційні доповіді на теми пов'язані із закінченням видання ЕУ — НТШ українською та заплянування ЕУ — НТШ — в трьох томах англійською мовою, обмін думок та перекуска.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ГЕН. Т. ЧУПРИНКИ - ШУХЕВИЧА

Буенос Айрес, Арґентина. — Міжорганізаційний Діловий Комітет для вшанування пам'яті головного командира УПА ген. хор. Романа Шухевича - Тараса Чупринки, який був створений під патронатом Української Центральної Репрезентації, розпочав вже підготовку до відповідного пошанування ген. Т. Чупринки у 25-річчя його геройської смерти. Дня 7-го грудня ц.р. в одному з більших театрів Буенос Айресу відбудеться Святкова Академія; 13-го грудня запляновано зустріч Комітету з громадянством і педставниками з інших країн; 14-го грудня, після польової Служби Божої, відбудеться відкриття пам'ятника-погруддя на площі оселі „Веселка", яка є власністю „Просвіти".

СХОДИНИ ТОВАРИСТВА ЗА ПАТРІЯРХАТ

Ню Йорк, Н.Й. — Крайова управа Товариства за Патріярхальний Устрій ПУК-Церкви і місцевий Відділ Товариства влаштовують в суботу, 25-го жовтня ц.р., о год. 10-й рано в Домі ООЧСУ — 315 Схід 10 вулиця — інформаційні сходини для ширшого громадянства. В цьому ж приміщенні о год. 2-й по полудні відбудуться наради Крайової Управи та голів і секретарів Відділів Товариства.

Д-Р М. МАРУНЧАК ВИДУЖУЄ ПІСЛЯ ВАЖКОЇ ОПЕРАЦІЇ

Вінніпеґ, Канада, (УВАН). Відомий наш науковець, діяч і автор, віцепрезидент Української Вільної Академії Наук у Канаді д-р Михайло Марунчак перейшов на початку вересня поважну операцію грудей в Загальному шпиталі міста Вінніпеґу. Операція була успішна і д-р Марунчак з кінцем вересня повернувся до свого дому і поступово видужує та приходить до сил.

РЕД. О. ЗІНКЕВИЧ ДОПОВІДАТИМЕ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, (Л.Л.). — З рамени Літературно-Мистецького Клюбу у Філядельфії відбудеться тут в суботу, 18 жовтня ц.р. о год. 6:30 вечора в залі УСО „Тризуб" при 4932 Н. Брод вул. цікава доповідь відомого із самвидавних публікацій ред. Осипа Зінкевича на тему: „Від самвидаву до підпілля в Україні".

МИСТЦІ НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНУ ВИСТАВЛЮТЬ СВОЇ ПРАЦІ

Вечір гумору і романтики та виставка картин 15-ох мистців відбудеться у неділю, 19-го жовтня, о год. 4-ій по полудні в залі УНДому в Ірвінґтоні. В мистецькій програмі виступлять: Олена Гентіш, Ігор Раковський і Володимир Гентіш. 14 місцевих мистців-малярів і один із Польщі матимуть виставку своїх картин. Вечір улаштовує Асоціяція Діячів Української Культури, (АДУК) Відділ Північного Ню Джерзі.

КОНЦЕРТ ГАННИ ШЕРЕЙ

Ню Йорк, Н.Й. — Сестрицтво при українській православній катедрі св. Володимира, відзначаючи Рік Жінки, влаштовує в неділю, 26 жовтня ц.р. в церковній залі (160 Захід 82 вулиця) концерт відомої співачки Ганни Шерей. При фортепіяні Калина Чічка-Андрієнко, конферансьє — Віра Дорожинська. Дохід з концерту, на бажання Ганни Шерей, призначений на плиту-пам'ятник на символічній могилі в Бавнд Бруку Жінкам-Українкам, жертвам голодової облоги Москви в 1933 році.

ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

Нюарк, Н.Дж. — В неділю, 19-го жовтня ц.р., заходом Окружної Ради Союзу Українок Америки тут відбудеться в залі церкви св. Івана Хрестителя — День Союзянки. В програмі: доповіді (год. 1-ша по полудні) Камілі Смородської і Ольги Ставничої: „Враження з Міжнародного Світового Конґресу в Мехіко"; виставка книжок, картин, розпродаж печива, виграші тощо. Залл буде відкрита вже о год. 8-й рано.

Представники чотирьох Союзових Округ Відділів УНС стейту Ню Джерзі відбули наради

Пассейк (ю. б.). — В неділю, 5 жовтня ц. р. тут в залі Української Шентралі відбулися наради Ділового Комітету Союзового Дня, що відбувся 7 вересня ц. р. в Бавнд Бруку. Наради відкрив і ними проводив голова Комітету Степан Островський — голова Округи Джерзі Сиґі, а обов'язки протоколянта сповняла пані Галина Гаврилюк. Референти поодиноких ділянок Ділового Комітету склали звіти, які після дискусії приявні одобрили з признанням та висловилися, що цей п'ятий з ряду Союзовий День був найбільш успішним.

Щоби продовжувати традицію Союзових Днів, приявні представники Округ вибрали новий Діловий Комітет, який займеться приготуванням слідуючого Союзового Дня, що відбудеться у вересні 1976 року.

Новий Діловий Комітет очолив Іван Хомко — голова Округи Пассейк, а на заступника обрано Юліяна Баранюка — голову Округи Нюарк, Степана Островського — голову Округи Джерзі Сиґі і Михайла Фединишина — голову Округи Перт Амбой. Секретарем обрано Григорія Клименка з Округи Пассейк, заступником секретаря Михайла Жука з Округи Джерзі Сиґі, а касиром обрано Стефанію Стеців — з Округи Нюарк. Контрольну Комісію обрано в особах: Галина Гаврилюк — з Округи Джерзі Сиґі, Ольгу Осередчук — з Округи Нюарк, Іван Бурній — з Округи Пассейк і Йосиф Ярема — з Округи Перт Амбой.

В КІНЦІ ЦЬОГО ТИЖНЯ ВІДБУДЕТЬСЯ ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ЛЕСІ УКРАЇНКИ В ТОРОНТІ

Торонто, Канада. — Українці Канади, відзначаючи Рік Жінки, готовляться до великого торжества: врочистого відкриття й посвячення могутнього пам'ятника Лесі Українки у найкращому парку Торонта. Торжества розпічнуться в суботу, 18-го жовтня, Святковим Вечором на пошану Лесі Українки, який відбудеться у готелі Фор сізон Шератон (Сівік болрум) о год. 7-ій вечора та включатиме вечеру і мистецьку програму.

В неділю, 19-го жовтня о год. 3-ій по полудні у Гай Парку, Секція 17, відбудеться відкриття і посвячення пам'ятника з участю Ієрархів наших Церков, численного духовенства і української громади з Канади і ЗСА. Діловий Комітет побудови і посвячення пам'ятника очолює інж. Леоніда Вертипорох. Проєкт пам'ятника виконав скульптор Михайло Черешньовський, який особисто візьме участь у посвяченні і з тією метою вже виїхав до Торонта. Проєкт пам'ятника Лесі Українки маестра М. Черешньовського знайшов однозгідне схвалення цілого Комітету.

УВАН В КАНАДІ ВІДЗНАЧАЄ 25-РІЧЧЯ ПРАЦІ

Вінніпеґ, Канада. — Президія Української Вільної Академії Наук в Канаді інформує, що у днях 25 і 26 жовтня ц. р. відбудуться тут ювілейні святкування з нагоди 25-річчя праці УВАН у тій країні. Святкування розпічнуться в суботу, 25-го жовтня, Науковою конференцією членів Академії і гостей в залі Планетаріюм (Манітобський музей людини й природи, 190 Руперт вулиця). Початок нарад год. 10 рано. У програмі: вступне слово президента Академії проф. д-р о. О. Барана і доповіді: „Мова і держава" — проф. Юрій Шевельов, гість з Колюмбійського університету в ЗСА; співдоповідач проф. Я. Розумний. Після обідової перерви другу наукову доповідь виголосить проф. Я. Пеленський з університету Айова в ЗСА на тему: „Правні й ідеологічні обоснування включення українських земель до корінної Польщі в 1569 р.", співдоповідачем буде д-р М. Г. Марунчак. Третю доповідь на тему: „Релігійна політика Совєтського Союзу на Україні" виголосить проф. Б. Боцюрків з Карлтонського університету в Канаді; співдоповідач — проф. О. Ґерус. Після кожної доповіді відбудуться дискусії.

Того ж дня о год. 6:30 вечором в приміщенні Вінніпеґ Інн (Ломбер плейс 2) відбудеться Ювілейний бенкет, на якому головним промовцем буде гість з ЗСА д-р Б. Винар.

В неділю, 26-го жовтня, в залі УВАН — 456 Мейн вулиця о год. 2-ій по полудні відбудуться ділові сходини членів Академії й гостей науковців з ЗСА і Канади.

Проф. Я. Рудницький доповідав на всеканадській науковій конференції

Вінніпеґ (С.Д.) — Від п'ятниці 3 до неділі 5-го жовтня відбувалася в готелі Нью Фавндлянд у Ст. Джонс у східній Канаді друга з черги всеканадська наукова конференція для дослідів англо- та франкомовного фолкльору й усних традицій, зорганізована спільно професорами місцевого Меморіяльного університету та управою новозаснованого Т-ва Фолкльорної Історії під головуванням д-ра Леона Лякляра з Оттави. На запрошення організаційного комітету в цій конференції взяв участь професор Яр. Рудницький, голова Департаменту Славістики Манітобського університету, що виголосив доповідь про не-англомовний і нефранкомовний фолкльор у Канаді. Демонструючи перед зібраними на сесії вченими чотири томи своїх українсько - канадських матеріялів, виданих у Вінніпезі під фірмою Української Вільної Академії Наук — УВАН Канади з 1949 р., він обговорив вагу українського й іншомовного фолкльорного багатства для історії поселення даних груп у Канаді, для пізнання початків деяких осель, зокрема на заході Канади, для етимології місцевого й особового назовництва, тощо. В загальних висновках проф. Рудницький торкнувся проблеми „історизму" в народніх переказах, фолкльорних традиціях, висуваючи формулу відворотної пропорційности між часом запису й історичною подією: що давніший історичний факт, то менш історична пам'ять про нього в людей, зн. зн. факт, що відбувся 20 років тому й про нього розказують люди більш правдоподібний, як факт, що відбувся 200 років тому й про нього існують народні традиції, зібрані в сучасності. Формула проф. Рудницького викликала живу дискусію, в якій приймали участь проф. Роберт Косбей із Ріджайни, проф. Н. В. Розенберґ із Меморіяльного університету, директор Архіву Дон Ґрагам, голова Т-ва Л. Лякляр та інші.

Економіка ЗСА знову покращала – повідомляє Уряд

Вашінґтон. — У середу, 15 жовтня, Департамент торгівлі повідомив, що майже всі роздрібні та гуртові торгівці протягом серпня збільшили свої запаси різних продуктів, що вказує на дальше поліпшення в економіці ЗСА, бо протягом попередніх 6-ох місяців ці торгівці не тільки не збільшували запасів, але не могли продати тих продуктів, які мали в складах. Це повідомлення Уряду майже запевняє, що загальний національний дохід за третій квартал цього року виявить значний зріст. Президент Форд у середу заявив, що існують „дуже відрадні перспективи" щодо дальшого поліпшення економіки і тому ще раз закликав Конґрес погодитися на його пропозицію зменшити федеральні податки на 28 більйонів долярів, але в той самий час зменшити видатки федерального уряду також на 28 більйонів. Як відомо, демократичні законодавці твердять, що Конґрес не може вже тепер погодитися на таке зменшення у видатках, бо ще навіть не знає який буде державний бюджет на наступний фіскальний рік, який розпочнеться щойно в жовтні 1976-го року.

Американсько-совєтські переговори про скорочення стратегічної зброї натрапляють на труднощі

Вашінґтон. — Американсько-совєтські переговори про скорочення стратегічної зброї, головно далекосяжних ракет з атомовими головками і бомбовиків, які відбуваються вже другою фазою у Відні, Австрія, натрапляють на великі труднощі, — інформують авторитетні речники Білого Дому. В окремому інтерв'ю речник Адміністрації у Вашінґтоні заявив, що президент Форд очікує відповіді з Москви на останні пропозиції делеґації ЗСА, від яких ніби то залежить чи переговори у Відні будуть поступати вперед чи залишаться дальше на мертвій точці. Преса при тому відмічує, що ці заяви цілковито розходяться з попередніми свідченнями державного секретаря Генрі Кіссінджера, який запевняв у публічному виступі в неділю, 12-го жовтня ц. р., що переговори зближаються до позитивного завершення і майже 90 процент певно, що договір про скорочення стратегічної зброї буде підписаний. Речники Адміністрації погоджуються, щодо 90 процентової розв'язки технічних проблем, але відмічують при тому, що в гру входять не тільки технічні речі, але в першу чергу політичні. Обидві суперпотуги, у випадку підписання договору, мусіли б цілковито перебудувати свої оборонні пляни і в першу чергу погодитися на обопільну контролю зброєнь, як також зліквідувати велику частину вже випродукованої зброї, головно потужних і стратегічних бомбовиків, як також стягнути деякі стратегічні воєнні кораблі найновішого випуску, керовані атомовими двигунами і випосажені далекобіжними ракетами.

У цьому відношенні існують різниці думок між державним секретарем Г. Кіссінджером і секретарем оборони Джеймсом Шлессінджером. Перший вважає, що немає різниці чи Совєтський Союз буде мати 200-300 літаків більше, аби тільки довести до підписання договору: другий натомість обстоює стислу контролю, якщо дійде до підписання договору і рекомендує не підносити тривоги, якщо до такого підписання не дійде. Шлессінджер вважає, що ЗСА вже й так багато принесли в жертву політики детанту.

Китай випробовує далекосяжні ракети

Вашінґтон. — Ройтерс інформує, що військові спеціялісти Китайської Народної Республіки перевели успішні випробування балістичних далекосяжних ракет з атомовими головками, які можуть досягнути кожну місцевість в европейській частині СССР. Розривна сила ракети дорівнює майже трьом меґатонам. В цьому повідомленні сказано, що совєтські делеґати на розброєвій конференції у Відні підносили у зв'язку з цим можливість побудови Совєтським Союзом другої радарної охоронної сітки на кордонах між СССР і Китаєм.

В Португалії комуністи продовжують демонстрації

Лісбона, Португалія. — Марксистські скрайньо-ліві угрупування в Португалії, маючи моральну і матеріяльну піддержку лівих військовиків і Комуністичної партії та одержавши частину зброї з військових магазинів, продовжують демонстрації, які дуже часто кінчаються вуличними бійками, втручанням поліції і війська. Найбільш неспокійною місцевістю, побіч самої столиці Лісбони, стало місто Опорто на півночі країни, де з команданта військової округи знято, наказом генерального штабу, прокомуністичного генерала і замінено його людиною льояльною до теперішнього уряду.

Крім того, ліві зорганізували в Лісбоні велику багатотисячну демонстрацію фабричних і копальняних робітників, які манифестували біля міністерства праці, домагаючись не тільки підвишки платень, але також виконання урядом політичних домагань лівих. В Лісбоні поширились чутки, що уряд Совєтського Союзу дав до зрозуміння Комуністичній партії Португалії, що в інтересі комуністів не є повалення теперішнього уряду прем'єра Азеведа. Говориться також, що президент Ґомез одержав таке запевнення від генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва в часі його перебування в Москві.

Німці плянували схопити Сталіна – твердить данський щоденник

Копенгаґен, Данія. — Понад 500 спеціяльно вишколених вояків під проводом капітана СС Отта Скорцені мали перевести акцію схоплення Йосифа Сталіна в 1942 році і тільки брак інформацій про фактичне місце перебування совєтського диктатора став на перешкоді переведення цього очайдушного пляну в життя, — твердить данський щоденник „Берлінґске Тіденде", спираючись на інформації одного данського пільота, який служив в німецькому летунстві під час Другої світової війни. Газета не подає прізвища цього летуна на його власне прохання.

За цим пляном, який згідно з твердженням газети, був задуманий Гайнріхом Гіммлером, спеціяльно вишколені вояки мали приземлитися із 15-ох літаків в самому Кремлі і перевести блискавичну акцію схоплення Сталіна. Літаки мали відлетіти із невідомого летовища в Польщі під ескортою німецьких „Мессершмідтів". Неназваний данський летун мав бути одним з пільотів. Плян схоплення Сталіна мав зломити совєтський противнаступ після того, як німецькі танки не могли проломити оборонних ліній Червоної Армії на передмістях Москви. Гіммлер, — твердить газета, — був переконав Адольфа Гітлера, що схоплення або смерть Сталіна поставила б кінець совєтському спротивові. Але німецька розвідка не могла дати 100-процентового запевнення, коли Сталін буде у свойому бункрі в Кремлі, тому й плян його схоплення не міг бути здійснений.

О. Скорцені, який недавно помер в Еспанії, ніколи не згадував про цей плян, — стверджує газета. Але загально відомим є його очайдушне визволення італійського диктатора Беніто Муссоліні після капітуляції Італії в 1944 році.

УКРАЇНСЬКІ ТА ІНШІ СОВЄТСЬКІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ ДОМАГАЮТЬСЯ СВОЇХ ПРАВ

Ню Йорк. — Комітет оборони совєтських політичних в'язнів одержав із Совєтського Союзу унікальний документ самвидаву: звернення українських та інших політв'язнів з Володимирської тюрми та Мордовських і Пермських каторжних таборів до Верховної Ради та Ради Національностей Совєтського Союзу, вимагаючи признання належних їм прав політв'язнів та припинення поведінки з ними, як кримінальними злочинцями. Звернення підписали 58 політв'язнів різних національностей, між ними такі відомі політв'язні українці, як Валентин Мороз, Юрій Шухевич, Левко Лук'яненко, Іван Світличний, як також Едвард Кузнєцов, Владимір Буковський, Вульф Зальмансон та інші. Повний текст того унікального документу, написаного російською мовою, починаємо друкувати в дослівному українському перекладі на 2-ій сторінці в цьому числі „Свободи".

„ХАЙ ПАЛАЄ ДУХ СВОБОДИ!" – БУДЕ ГАСЛОМ ВЕЛИКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. (О. Лий) — Заходом Комітету Оборони Валентина Мороза у Філядельфії та під патронатом Відділу УККА, Українських Церков і 20-ти громадських організацій - спонзорів відбудеться тут в нерілю, 26-го жовтня, о 2-ій год. по пол. на площі Індепенденс Молл (на проти Індепенденс Гол) при вулицях 5-ій і Маркет — велика Маніфестація — День Української Солідарности в обороні Валентина Мороза та інших українських політичних в'язнів у СССР під кличем: „Хай палає дух Свободи"!

Це буде велика маніфестація української філядельфійської громади і американського політичного світу у Філядельфії, що їх енерґійні молоді жінки, які очолюють і ведуть працю місцевого Комітету Оборони Валентина Мороза, зуміли приєднати до публічного вияву свого головного протесту в обороні жорстоко переслідуваних українських політичних в'язнів совєтських тюрем і концтаборів.

На програму Маніфестації, що почнеться точно о 2-ій год. по пол. в неділю, 26-го жовтня, складаються: — маніфестаційний похід організацій з прапорами в своїх одностроях чи українських народніх строях, піднесення українського й американського національних прапорів на щогли, відспівання обидвох національних гимнів, святочне відкриття і вступне слово Сестри Ґльорії Колеман із Комісії кардинала Кроля для оборони людських прав, яка буде проводити програмою дня. Вступну молитву проведе о. монс. Федорович, парох української католицької церкви св. Благовіщення, а кінцеву протопресвітер о. декан Степан Біляк, парох УАПЦеркви св. Володимира.

З американського політичного світу виступлять з короткими промовами: — посадник міста Філядельфії Френк Різзо, конгресмен Вілліям Ґрін, стейтова сенаторка Дженет Рібман, екзекутивний директор Метрополітальної Ради Християн д-р Руфус Корнельсон, а з українців промовлятимуть голова Відділу УККА у Філядельфії проф д-р Петро Стерчо та кол. голова Міської Ради й довголітня радна міста Детройту д-р Маруся Бек.

В мистецькій частині програми виступить хор „Кобзар" під диригентурою д-ра Антона Рудницького та інші мистецькі сили.

Під кінець програми відбудеться урочистий акт запалення „смолоскипу Свободи" українською молоддю для підкреслення провідного клича Маніфестації: „Хай палає дух Свободи!" Закінчиться Маніфестація загальним співом гимну - молитви „Боже, вислухай благання!"

Участь у цій Маніфестації заповіли численні представники різних іншо-національних, релігійних та етнічних груп, а також зголосили вже свою зорганізовану участь в одностроях із прапорами українсько - американські ветерани, українські молодечі, комбатантські, жіночі, громадські та політично - ідеологічні організації у Філядельфії.

Вийшла нова книжка Солженіцина про Леніна

Париж. — У четвер, 16 жовтня, мала вийти тут з друку нова книжка нобелівського лавреата Александра Солженіцина: „Ленін у Цюріху". Згідно з інформаціями, поданими видавцем, книжка написана російською мовою у формі історичного роману та описує останні роки Леніна в екзилю перед його поворотом до Росії в 1917-му році. Речник видавництва Дж. Морозов заявив, що в цій книжці Солженіцин представляє Леніна зовсім в іншому світлі, ніж він представлений в Совєтському Союзі. Сам Солженіцин зажадав, щоб не подавати жадних подробиць про книжку, аж вона появиться на полицях книгарень.

Ізабелла Перон повернулася до Буенос Айресу

Буенос Айрес. — Після 5-тижневої відпустки, арґентинський президент Ізабелла Мартінез де Перон повернулася до столиці цієї південноамериканської країни і в четвер, 16-го жовтня, мала формально наново перебрати провід державою з рук президента Сенату, Італа Людера, який заступав її під час відпустки. Поворот Ізабелли Перон викликав незадоволення серед опозиційних партій, а також серед деяких фракцій пероністського уряду, бо вони надіялися, що вона зрезиґнує з посту президента, а владу в Арґентині перебере сильний цивільний уряд, який міг би запобігти можливому військовому перевороті. Ізабелла Перон відійшла на 5-тижневу відпустку з уваги на погіршення її стану здоров'я, спричиненого фізичним і ментальним вичерпанням, бо від часу, коли вона перебрала президентуру після смерти її чоловіка Хуана Перона, то в Арґентині ще більше зросла економічна і політична криза, поширили свою діяльність терористичні підпільні групи та зросло число політичних атентатів.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті, дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі направляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новонароджена традиція

Вячеслав Чорновіл у свойї самвидавно поширеній в Україні „Розповіді про трагікомедію під назвою: Кримінальна справа Но. 196", яку одержала Пресова Служба ЗП УГВР та яка недавно була надрукована в „Свободі", між іншим пише:

За новонародженою традицією, 12 січня в таборах відзначається щороку голодівкою і петиціями. Б цьому беруть участь політв'язні — українці, а часом і патріоти інших націй. Заявою про голодівку, яку я почав 12 січня 1974 року, я й закінчу свою розповідь про трагікомедію під назвою „Кримінальна справа Но. 196".

Голові Президії Верховної Ради Укр. РСР

Політв'язня Чорновола В. М., репресованого за літературно-критичну і публіцистичну творчість,

Заява.

12 січня 1972 року — це не тільки день мого арешту, але й дата початку широких репресивних акцій з метою остаточної ліквідації течії шестидесятників в українському літературно-громадському житті. Тому, починаючи з 12 січня 1974 р., я щорічно — як в ув'язненні так і після звільнення — відзначатиму цей сумно пам'ятний день української історії одноденною голодівкою. Так робитиму аж до справедливого перегляду моєї та інших аналогічних справ.

12 січня 1974 р.

В. Чорновіл

Вважаємо, що українці у вільному світі, зокрема українська молодь, повинні обов'язково у відповідній формі і мірі прилучитись до цієї новонародженої традиції та відзначати 12-го січня кожного року як свій День Солідарности з ув'язненими українськими жертвами окупаційного совєтського безправ'я в Україні.

Між двома світовими війнами в Західній Україні з ініціятиви українського студентства встановлено традицію відзначати голодівкою День Крут 29-го січня. Цю свою традицію частинно продовжує українська студентська молодь ще й тепер на поселеннях у вільному світі. Згадана Чорноволом новонароджена традиція одноденною голодівки 12-го січня на згадку „сумно пам'ятного дня української історії" — початку широких репресивних акцій з метою остаточної ліквідації новітнього українського відродження у формі течії шестидесятників в українському літературно-громадському житті, своєю символікою і формою нагадує традицію відзначування Крутянських роковин і заслуговує на те, щоб її відповідно відзначали українці в усьому світі.

Вартість такого справді всеукраїнського відзначування „новонародженої традиції" наявна. Це в першу чергу буде доказом, що нас, українців, нашої душі, наших прагнень і наших змагань не ділять жадні кордони й океани, та що ми на поселеннях таки справді радіємо радощами, яких мало, та сумуємо смутками, яких дуже багато, нашого народу. Це буде рівночасно великою моральною підтримкою та заохотою для наших братів і сестер на рідній землі.

Наші крайові централі, наша світова надбудова — Світовий Конгрес Вільних Українців та, зокрема, наші молодечі і студентські організації повинні перебрати в цій справі ініціятиву та відповідно встановити форми такого відзначування нашого Дня Солідарности 12-го січня.

Заклик д-ра Валда

Журнал „Саєнс", орган Американської Асоціяції для Розвитку Стислих Наук, помістив минулого місяця довгий лист до редакції нобелівського лавреата д-ра Джорджа Валда, професора Гарвардського університету, в якому д-р Валд виступив в обороні переслідуваних інтелектуалістів у Совєтському Союзі, між ними математика Леоніда Плюща та письменника Миколи Руденка.

Факт, що д-р Валд, який в 1967-му році був нагороджений Нобелівською премією в ділянці фізіології та медицини, виступив в обороні Плюща і Руденка, точно зазначуючи їхню національну приналежність, має сам по собі велике значення. Дуже важливим і правильним є зокрема заклик д-ра Валда до науковців і звичайних громадян країн Заходу масово виступати в обороні переслідуваних у СССР. Він правильно вказує, що совєтський уряд хоче, щоб світова опінія вважала його „чесним і справедливим" урядом і тому, коли світова наукова спільнота та якнайбільше громадян країн вільного світу висловлять своє стурбовання переслідуванням інакомислячих інтелектуалістів у Совєтському Союзі, Москва не зможе того легковажити. Як приклад, д-р Валд, згадуючи діяльність академіка - дисидента Андрея Сахарова, пише, що „його знає цілий світ і це, до якоїсь міри, рятує його". Правда, що тепер Москва збільшила свої атаки на д-ра Сахарова з уваги на признану йому Нобелівську премію миру, але це відзначення зробить Сахарова ще більш відомим в цілому світі, що мусять мати на увазі совєтські власті.

Прислухаючись до порад д-ра Валда, ми повинні ще більше посилити наші старання, щоб Академії Наук країн Заходу, різні професійні та наукові товариства, законодавці, члени кабінетів тощо протестували проти переслідування совєтськими властями українських інтелектуалістів, української культури, українського народу. Ми мусимо постійно подавати чужомовній пресі точні інформації про порушення людських і національних прав в Україні, організувати масові протестні демонстрації та прикладати всіх зусиль, щоб уряди країн нашого поселення формально запротестували перед совєтським урядом.

Л. Бурачинська

НАПЕРЕДОДНІ 200-ЛІТТЯ

Тут і там стверджуємо атрактивну ролю нашого народного мистецтва, що її сповняє воно, знайомлячи Америку з нашою народною культурою. Всі ті покази писанок, виставки вишивок і кераміки, фестивалі народних танків лишають свій слід в опінії нашого оточення, і крім того, — а це неменш важливе, — воно має притягальну силу для нашої молоді: вона любується у вишиванні, писанні писанок, народних танках. Навіть тоді, коли має труднощі з говоренням чи писанням українським словом, то радо навчається прикладного мистецтва своїх батьків.

У „Свободі" з 6-го серпня була згадка про небувалу виставку вишивок, що відбулася 23-го квітня ц. р. у Бавнд Бруку. Її влаштував 92 Відділ Союзу Українок Америки у Менвілі (у дописі помилково було подано, що цей Відділ є з Байони) і Відділ Українського Православного Сестрицтва з Бавнд Бруку. Обидві голови пп. Таня Жук із Менвілу і Леся Селепина з Бавнд Бруку завдали собі великого труду, щоб ця виставка мала не тільки декоративний, але й повчальний характер. Вишивана мапа України і таблиці з одного боку, а музейні церковні вишивки і вибійки з другого — давали погляд на те, як постало це велике багатство нашого орнаменту.

У тій же газетній статті було згадано, що для справжньої популяризації нашої вишивки бракує нам мистецько - п р омисловых шкіл, що такі завдання розполюють. Такі школи є конечно нездійсненою мрією. Але їх могли б заступити музеї. В ЗСА і Канаді маємо хоч який десяток із багатими скарбами народного мистецтва з різних частин України. У Канаді вони давніше засновані й через те краще заосновані та й користуються поважними дотаціями своїх провінцій. Адміністровані фаховими силами, вони до певної міри виконують оте завдання популяризації нашого народного мистецтва. Наприклад, Музей Ліги Українських Католицьких Жінок в Алберті вишколив п'ять інструкторок вишивання, які цілу зиму провадять курси в різних місцевостях і влаштовують на весні заключну їх виставку у Провінційному Музеї. Музей Союзу Українок Канади у Саскатуні опрацював лекцію про писанки, ілюстровану п р озірками, українською й англійською мовами, яку мають демонструвати по школах і організаціях. А Музей Української Науки і Культури у Вінніпегу міняє що пів року свою експозицію, а це притягає відвідини міських шкіл і інших гуртів.

У ЗСА не маємо таких корисних умовин. Найбільша збірка нашого мистецтва, власність Союзу Українок Америки, вже більше як чотири роки недоступна для публіки. Причини цього неуспіху загальновідомі, отже немає їх потреби тут наводити. Дуже гарна збірка нашого мистецтва знаходиться в Дієцезальному Музеї у Стемфорді, не така обширна, але також цінна збірка є в Музеї ім. д-ра Сіменовича у Чікаго. Одначе, в тих музеях немає фахових сил, які опрацювали б подібні галузі. А може й бракує засобів на те.

Над цим недоліком мусимо призадуматись. Наше народне мистецтво вимагає студій і відповідної обрібки, коли має увійти в наше життя. Також треба його у відповідній формі подати неукраїнському глядачеві. Наближується 200-ліття Америки з незчисленними фестивалями і виставками. Не смісмо вдовольнитись тим, що там буде виставлена „вишивана" порцеляна або „мальована" різьба. А справжнього джерела нашого народного мистецтва не можемо використати, бо бракує нам такої можливости. Союз Українок Америки заходиться тепер коло відновлення свого Музею. Для цієї цілі послужить один поверх новопридбаного будинку, закупленого спільно з Українським Конгресовим Комітетом. Одначе, будинок покищо в ремонті. Знаючи перевантаження будівельних фірм, ми певні, що це потриває ще кілька місяців. Отже, праці над збіркою, хоч би тільки для підготови до експозиції, не можна розпочати.

Можна б подумати, що коли музейна збірка не була доступна чотири роки, то нічого не станеться, коли це її відкривання потриває чотири і півроку, але це не так. У звичайних умовинах можна б погодитися на те, проте, коли ми стоїмо перед святкуванням 200-ліття Америки і 100-літтям нашого тут поселення, то приспілення цього речення є конечне. Приділення відповідного місця — сухого і безпечного — для підготови експонатів є пильною справою. У великій нашій метрополії серед безлічі наших установ і будинків повинна знайтися така можливість.

ДЖОРДЖ ВОЛЛЕС НА ВІДВІДИНАХ В ЕВРОПІ

Лондон. — Представники американської амбасади, дипломати, військовики і офіційні особи британського уряду привітали в понеділок, 13-го жовтня, з усіма дипломатичними почестями губернатора Джорджа Воллеса, який прибув до Европи у приватному характері. Амбасадор ЗСА до Британії Елліот Л. Річардсон поінформував Воллеса про всі дипломатичні проблеми, а опісля Воллеса прийняв прем'єр-міністер Геролд Вілсон. Також преса, радіо й телевізія присвятили багато уваги цим відвідинам.

Франц Липецький

ЧУЖИНЕЦЬ ПРО КИЇВ І БАБИН ЯР

В англомовному місячнику „Швайцарський Огляд Світових Подій" появилася стаття Райнгарда Маєра п.з. „Пам'ятники Старого і Нового Києва". В скороченні подаємо зміст тієї статті.

З тераси парку на грані кварталу старого Києва відкривається красвид на третю найдовшу в Европі ріку — широкий і величний Дніпро, який серед розкішної зелені виливає на рівнину і розділюється на кілька вужчих водних шляхів, на яких простягаються довгі острівці, що творять ідеальне відпочинкове місце для міського населення.

Подальше від цього красвиду над берегом стоїть величезний бронзовий пам'ятник св. Володимирові, ім'я якого пов'язане з великим періодом історії України (в оригіналі чомусь „Рашен гісторі", може тому, що автор не знав, як на англійську мову перекласти стару назву „руський" і вжив прикметника „рашен"). Довгий на взір хреста жезл в руці легендарного київського князя символізує навернення українського народу на Христову віру.

До десятого сторіччя панувною релігією на просторі Київської держави від Скандинавії до Чорного моря з центром у Києві була політеїзм — мішанина природного і прабатьківського культу. Давні київські літописи описують князя Володимира перед прийняттям Христової віри як женолюба, який, подібно як король Соломон, крім п'ятьох законних жінок, утримував кілька гаремів.

Легенда каже, що у 985 році до Києва прибули представники мусульманської, римокатолицької, грекоправославної і жидівської віри. Великі враження за князя Володимира зробив візантійський місіонар, філософ і кваліфікований діялектик, який проповідував спасіння душі і зображував свою віру в ясних, а інші в чорних кольорах. Князь визначив декатичленну комісію, яка мала перестудіювати релігії в різних державах. — Наше зауваження: незрозумілим видається, що в Києві з'явилися також представники жидівської релігії. Адже тоді не було жидівської держави, яка могла б їх туди післати, а рабінат, якщо такий існував в Україні, не був до цього компетентний.

Повернувшися до Києва, члени комісії склали князеві докладний звіт, що їх у Візантії щиро приймали, а грекоправославна церковна відправа зробила на них імпозантне враження. Князь вислухав їх і вирішив навернути киян на грекоправославну віру, що не перешкодило йому коротко перед хрещенням у 988 році вести війну проти Візантії. Після хрещення, яке відбулося над берегом Дніпра, князь заказав знищити поганські ідоли і будувати християнські церкви в Києві, звідки відносно спокійно поширено християнство в цілій руській державі (в оригіналі „в цілій Росії"). Автор пише, що, згідно з написаним упередженими монахами літописом, князь після хрещення змінив свій спосіб життя, став зразком доброти, вченим і вірним Божим слугою, символом духового і культурного періоду, за що після його смерти в році 1015 грекоправославна Церква його канонізувала і проголосила святим.

Київ має багато пам'ятників своєї славної і бурхливої історії. Найславнішим з них — це майже тисячолітній Софійський Собор, матір усіх українських (в оригіналі „рашен") церков. В його нутрі відкрито і відновлено оригінальні з одинадцятого сторіччя фрески і мозаїку могутньої Божої Матері. На великій площі перед Собором стоїть статуя українського козацького вождя Богдана Хмельницького. Скіпетр в його простягнутій руці вказує на Москву. Триста років тому, загрожений поляками і турками, український нарід добровільно піддався під протекцію московських царів, які зламали (Переяславську) умову, і важка рука центральної Росії зависла над Наддніпрянською Україною. В році 1917 українські націоналісти проголосили самостійну Україну, але вона не тривала довго.

Під час Другої світової війни Київ дуже потерпів від дворічної німецької окупації. Перед німецькою інвазією в Києві жило 900,000 мешканців, по її закінченні залишилося в ньому 180,000 мешканців. Сотні тисяч українців вивезено до Німеччини на невільничу працю, майже стільки населення розстріляно в Бабиному Ярі близько Києва.

Народжений у Києві Анатоль Кузнєцов на підставі власної обсервації і знань очевидців написав історичну новелю, в якій описав жахливі події в Києві в роках 1941 - 1943, приписуючи їх частинно також совєтській владі, яка на свій спосіб її скоротила і надрукувала в московському журналі „Юность".

В році 1969 Кузнєцов вимігрував до Британії і там опублікував повний текст своєї новелі. В ній подає він, що відразу після приходу німців до Києва, дня 24-го вересня 1941 р., большевицькі партизани підпалили і бомбами знищили найкращу дільницю в середмісті Києва. П'ять днів пізніше, — пише Кузнєцов, — нацисти, які спочатку відносилися прихильно до місцевого населення, вивели всіх жидів — чоловіків, жінок і дітей — до Бабиного Яру і там їх розстріляли.

Екзекуцію мешканців Києва продовжувано в наступних кількох місяцях. За оцінкою Кузнєцова, в Бабиному Ярі розстріляно 200,000 людей, з них половину жидів. Перед наступаючою Червоною армією спеціальні нацистські бригади при допомозі полонених совєтської армії старалися замаскувати сліди свого злочину. В роках 1950 - 1960 совєтська влада наказала вирівняти Бабин Яр, обвівши його греблею. Але ця не витримала тягару намулу і в році 1961 розірвалася.

Поет Євтушенко написав обвинувачуючу поему, яка починається словами: „В Бабиному Ярі немає пам'ятника". Аж по 34-ох роках від ганебної масакри, совєтська преса заговорила про Бабин Яр, в якому на місце гранітового каменя мають поставити фінансований урядом великий пам'ятник.

Київ не живе лаврами минулого. Хрещатик поширено двічі його первісної ширини і за ньому побудовано цілий ряд нових будинків. Поширено також до 45 стіп тротуар, на грані якого на дбайливо плеканому травнику пишаються розкішні тінисті каштани. Столиця України Київ — найкраще і найчистіше місто в Европі.

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Василь Гавриш. МОЯ КАНАДА І Я. Спогади й розповіді про українських піонерів у Канаді. Едмонтон, 1974, ст. 350. Видано коштом автора. Передмова і редакція Юрія Клиновного. Обкладинка Якова Гниздовського.

Українська Канада може похвалитися більшою дбайливістю про те, щоб зберегти сліди свого минулого, як українська Америка. Можливо, що столітній ювілей американських українців причиниться до того, що й американські українці почнуть писати про те, як воно жилося нашим людям на півдні від великих озер.

Прочитавши заголовок цієї книжки, міг би хтось подумати, що її автор буде себе вихваловати, як воно деколи буває у спогадах. А воно зовсім не так. Автор передмови Юрій Клиновий вірно пише про Василя Гавриша, що він не стає на котурни, не намагається показати себе ліпшою, кращою, розумнішою людиною, ніж він насправді є. Редактор книжки „Моя Канада і я". Ю. Клиновий справедливо хвалить її автора за те, що він пише без „лірики", подає самі факти, „голу правду", цілком „щирий у своїх спогадах, щиріший, ніж інші українські піонери, що утривалювали свої життьові пригоди писаним словом". Він пише в одному місці про збори: „Були там самі робітники, такі як я, а може деякі були трохи мудріші і ліпші від мене".

Спогади В. Гавриша складаються з трьох частин. В першій частині автор пише „про себе і про своїх" (ст. 13-84) — це значить про свій побут на рідній землі (він народився 1894 р. в Калинівщині біля Чорткова) та про життя в Канаді, куди він прибув 1911 року.

В другій частині згадує автор свій побут в Канаді. Він назвав цю частину трохи дивно: „Про образи і про гарбузи, про наші і чужі справи" (ст. 87-219).

В третій частині В. Гавриш оповідає „про наших канадсько - українських діячів" (ст. 223-342). Всі три частини мають 59 розділів — по 6 сторінок пересічно кожний.

Автор пише ясно, як це ми зазначували вже вище. Він признається, що „закінчив ніби три класи сільської школи, ще й одну доповняючу, але, скажу правду, що дуже мало навчився". Та читач його спогадів зможе багато від нього навчитися, пізнати, як жили українські емігранти в Західній Канаді, головним чином по містах. Можливо, що редактор спогадів В. Гавриша Юрій Клиновий „причинився до того, що ця книжка автора з початковою освітою може сміливо стояти поруч найкращих спогадів авторів з вищою освітою. В. Гавриш має талант писати про те, що він сам робив і що він бачив в інших.

Ось кілька „плянів окремих розділів: перший розділ: „Мої батьки. Ми Гаврисі, я — новорічний. Смерть батька. Пригода з дитячих років. Смерть матері. Я кухар, мій брат — господар. Заповіт". Четвертий розділ такий: „Живу з братом, але в незгоді. Тому їду до Канади. За мною плачуть. Немила пригода. На корові — пасажирському кораблі". А в Канаді автор згадує про таке: „Я — в Едмонтоні. Граю у виставі про М. Січинського. Стаю стрижієм, що спричинює довгі клопоти з екземою. Врешті вилікувався і шукаю праці".

Автор не забув і про найновіші часи, в 30-му розділі він пише про „Кінець 2-ої світової війни. Тисячі українських скитальців у Німеччині. Боротьба за їх приїзд до Канади, роля КУК і „прогресистів". Промова сен. Кріраря", який виступив у обороні українських втікачів.

В третій частині читач знаходить цікаві згадки про українських діячів в Канаді. Автор пише про кількадесятьох визначніших українців в Канаді; тут наведім хоч те, що він написав про Михайла Лучковича.

„Михайло Лучкович, наперед учитель, потім перший посол український в федеральному парляменті Канади. Його боротьба з британськими шовіністами, його подорож до Букарешту і оборона прав нашого народу на рідних землях. Його до пізніше по виборчому провалі 1935 р., потім дальша віддана служба своїй спільноті, а врешті самітна старість і смерть".

В цій частині пише автор про посла Антона Глинку,

(Закінчення на стор. 4-ій)

СОВЄТСЬКІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ ДОМАГАЮТЬСЯ СВОЇХ ПРАВ

(1)

В Комісію Законодавчих пропозицій Совєта Союзу Верховної Ради СССР.

В Комісію Законодавчих пропозицій Совєта Національностей СССР.

ЗАЯВА

Основи кримінального законодавства СССР і союзних республік за мету кримінального покарання мають — виправлення і перевиховання засудженого в дусі чесного відношення до праці, точного виконання законів і пошани до правил соціялістичного співжиття, запобігання доконуванню нових злочинів . . . і викорінення злочинности.

Маючи на меті перевиховання, керівництво . . . . (нечитке слово) зобов'язує кожного порушника. . . (нечитке слово) засобами виправлення і перевиховання застосовуються: 1) режим відбування кари, 2) суспільно-корисний труд, 3) політично-виховна робота, 4) загальноосвітній і професійно-технічний вишкіл.

. . . . (нечитке слово) дістало назву „Виправно-трудового законодавства".

Проте, така універсальність засобів, яка не враховує мотивів злочину, для багатьох засуджених провадить до вислідів прямо протилежних цілям законодавця.

До таких категорій належать особи, які поповнили злочин в стані відчаю (?), викликаного насильством або тяжкою образою потерплого, при перевищенні границь необхідної оборони, або ненамірені переступи.

Ці особи, до хвилини доконання злочину, могли бути цілковито чесними громадянами, які поважають і додержуються всіх норм співжиття, які ставляться з великою пошаною до законів, що проте їх не устерегло від поповнення переступу.

Не можна не погодитися, що обов'язковий і примусовий труд у застосуванні до таких осіб стає просто елементом покари, що протирічить намірам законодавця.

Для осіб з достатнім рівнем освіти політично-виховавчі міроприємства навряд чи можуть бути засобами виправлення, а степень участи в цих міроприємствах — показником степеня провини, тому що не недостача знання була причиною переступу.

Стаття 7 „Основ виправно-трудового законодавства" передбачає застосування зазначених в ній засобів виправлення лише з увагою виду і степеня суспільної небезпеки доконаного злочину, особи засудженого і його поведінки, залишаючи на боці питання про мотиви переступу. Основні засоби перевиховання — труд і режим утримання (в'язня) — лишаються примусовими для всіх засуджених, незалежно від запропонованої законом класифікації засуджених.

Отже, очевидною є необхідність диференціювати засоби впливу на засуджених, згідно з вчиненими ними переступами і відповідно до причин, які породили ці переступи.

Одначе, такий підхід не знайшов відображення в діючому законодавстві, що засадничо понижує його ефективність, а іноді і прямо протирічить вимогам основного закону.

Так мається справа з особами, які засуджені за обвинуваченнями в порушенні закону з політичних, національних і релігійних мотивів.

Застосування вимог Виправно-трудового законодавства в його сучасному недиференційованому вигляді до цих осіб абсолютно безглузде. Велетенська більшість цих осіб поповнили свої діяння не через відсутність освіти і трудових навиків, не в наслідок паразитарного способу життя, а через свої політичні, національні і релігійні переконання.

Тому доречно ставити питання не тільки про невідповідність застосування до них цих заходів виховання і виправлення, які передбачені для кримінальників-рецидивістів, але і про правомірність будь-яких спроб насильного впливу на їх політичні, національні чи релігійні переконання.

Конституція СССР гарантує громадянам свободу совісти і не містить жадних вийнятків і обмежень в цім пункті. Певно, виходячи з цього заложення, совєтський уряд приєднався до Загальної декларації прав людини, прийнятої ОН 10-го грудня 1948 р. Статті XVIII і XIX цієї Декларації також формулюють право людини дотримуватися будь-яких політичних і релігійних поглядів. Ці ж принципи відображені в пунктах про Громадянські права, що їх підписав і ратифікував СССР.

Вказані правові документи, звичайно, не позбавляють державу можливости розглядати як злочин будь-які дії громадян, які хоч і виникають з їх релігійних, національних чи політичних переконань, однаке порушують законодавство, що діє в державі. Все ж таки, будь-які спроби насильницького впливу на переконання таких осіб зі всією очевидністю є запереченням вимог цих документів.

Отже, виправно-трудове законодавство СССР в його сучасному вигляді не слід би застосовувати до осіб, засуджених за обвинуваченням в порушенні закону з політичних, національних чи релігійних мотивів, тому що одною з цілей кримінального покарання в СССР є „перевиховання" або „виправлення" осуджених.

Таким чином і саму назву „Виправно-трудове законодавство" недопустимо стосувати до зазначеної категорії осіб.

На наш погляд, мова може йти лише про Статус політичного в'язня СССР, при розробці якого повинні бути взяті до уваги заложення, що слідують нижче.

(Продовження буде)

Нові меценати і фундатори Шевченківської Фундації

Листа меценатів Шевченківської Фундації на кінець березня 1975 виказує 15 меценатів, поміж якими є два нові імена, а саме посмертний запис бл.п. Ярослави Ребрик з Торонто 45,000 долярів і Т. Семенюк з Вінніпеґу 6,000 дол. В новому році від 1-го квітня 1975 по кінець вересня ця листа збільшилась трьома новими меценатами: бл.п. Тома Кобзей з Вінніпеґу 5,315, Антін і Анастазія Малинюки з Вінніпеґу 6,000 дол. і Василь Мауренко з Торонта 6,000 дол.

Крім того від попередніх меценатів Фундація одержала такі додаткові вплати: М. Карплюк з Ту Гилс, Алта. 5,000 дол. — разом 15,000 долярів і Меланія Доскоч з Тандер Бей 4,000 дол. — разом 9,000 дол.

Листа фундаторів на кінець березня 1975 включає таких нових жертводавців: З Британської Колюмбії — М. Заяць 1,150 дол., М. А. Вінярський 1,050 дол., посм. запис бл.п. С. Липкевича 2,000 дол. і посм. запис бл.п. І. Станька 1,000 дол. З Алберти: П. Малофій 1,100 дол. Н. Марчишин 1,000 дол., о. Л. Р. Сивенький 1,000 дол. З провінції Саскачевану; д-р С. і Г. Дерпко 1,000 дол., посм. запис бл.п. П. Пастушка 1,000 дол., проп. фонд бл. п. П. Ціпивника 1,000 дол. і проп. фонд бл.п. М. Шміґельського 2,000 дол. З Манітоби: Філія УНО Вінніпеґ 1,000 дол., посм. запис бл.п. Е. Керницького 1,000 дол., посм. запис бл.п. о. митр. Д. Шевчука 1,000 дол., В. Дембач 2,000 дол., П. Лихкун 1,000 дол., Анна Пробижна 2,200 дол., Філія УНО Ст. Боніфас 1,000 дол. З Онтаріо: Українська Стрілецька Громада Тандер Бей 1,000 дол.. Е. Медвідь 1,000 дол., Д. Яремчук 1,000 дол., М. Козарук 1,000 дол., І. Чайковський 1,000 дол., посм. запис бл.п. М. Чучмана 1,000 дол.. посм. запис бл.п. Мирослави Вовк 1,000 дол. і П. Березовський 1,050 дол.

Від 1-го квітня 1975 до кінця вересня одержано вплати від наступних фундаторів: З Монтреалю — проп. фонд бл.п. Ю. Глушевського 1,000 дол. і Текля бл.п. Михайло Потерейки 2,100 дол. З Торонта — Ванда Друневич 1,000 дол. і проп. фонд бл.п. Р. Онищука 1,293.50 дол. З Кенори, Онт. п-ство Н. Зваричі 1,000 дол. Зі Ст. Катеринс — Марія і бл.п. Михайло Мамреґа 1,000 дол. і посм. запис бл.п. М. Мороза 2,500 дол. З Вінніпеґу — Параскевія Кузенко $ 1,000. Крім того попередні фундатори переслали додаткові вплати: С. Тучапський з Торонта 1,000 дол. — осягнувши разом 2,000 дол. і А. Калапаца з Калґар 1,000 дол. — разом 2,000 дол.

Імена всіх тих жертводавців разом з усіми попередніми меценатами і фундаторами Шевченківської Фундації будуть записані в історії українців Канади як будівничих збереження і розвою української культури в Канаді.

НФТШ

В Ірвінґтоні соборно відсвятковано свято Покрови

Ірвінґтон (А. І.). У неділю, 12-го жовтня ц. р. у церкві св. Тройці Сестрицтво парафії, патронкою якого є Покрова Пресвятої Богородиці і Українське Вільне Козацтво, паланка св. Покрови, спільно відсвяткували Празник св. Покрови.

Службу Божу відправив митр. прот. д-р Шумовський в сослуженні о. протодиякона Володимира Поліщука і з участю церковного хору під керівництвом інж. Дмитра Олійника.

Молебень за здоров'я українського Народу, Вояцтва і Сестриць спільно відправили о. д-р Юрій Шумовський, о. ігумен Михайло Кучм'як, ЧНІ, настоятель церкви св. Івана Хрестителя, і о. протодиякон Володимир Поліщук. Вояки Вільного Козацтва, УПА, І Дивізії Української Армії і Армії УНР в уніформах із своїми прапорами взяли участь під час молебню.

Обід, у вщерть виповненій залі, парафіянами та гістьми розпочав молитвою о. д-р Юрій Шумовський. Голова Сестрицтва Віра Пасько запросила провадити програмою під час обіду Богдана Дацківського.

Отаман Українського Вільного Козацтва Богдан Дацківський представив багатьох почесних гостей і представників організацій, а серед них о. ігумена Михайла Кучм'яка, ЧНІ, настоятеля української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку. Він теж відчитав лист - привіт від генерала Павла Шандрука.

У мистецькій програмі виступила акторка Валя Калин, яка рецитувала монтаж Лесі Лисак, побудований на основі „Іржавець" Тараса Шевченка. Таня Саламаха, учениця проф. Дарії Каранович виконала фортепіянове сольо „Фантазія" Ф. Шопена. Потеса Матильда Васильов відчитала власний вірш „Новітня легенда", присвячений 500 жінкам - героїням замордованих в Кінґіру. Тріо бандуристів в складі: Петро Шкварко, Володимир Васьків і Михайло Гнатишин виконали чотири повстанські і стрілецькі пісні.

Полковник Й. Вишнивецький і д-р Дражньовський вручили грамоти і золоті військові козацькі хрести полковникові о. д-рові Юрієві Шумовському і майорові о. ігуменові Михайлові Кучм'якові за їхні заслуги для українського вояцтва. Із словом подяки за відзначення військовими хрестами виступили о. ігумен Михайло Кучм'як, ЧНІ і митр. прот. д-р Юрій Шумовський. Були ще деякі інші промови і привіти.

Празник свята Покрови молитвою закрив о. ігумен Михайло Кучм'як.

На святі Покровительки українського Вояцтва панував дух соборности і релігійної єдности, який у пам'яті присутніх залишиться на довгі роки.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої і Незабутньої

ДРУЖИНИ, ДОНЬКИ, СЕСТРИ, ТЕТИ і БРАТОВОЇ

бл. п.

БЕРТИ ТКАЧУК

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у вівторок, 21 жовтня 1975 р.

о годині 8-ій веч.

в українській католицькій церкві

БЛАГОВІЩЕННЯ ПДМ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

при 1206 Valley Rd., Melrose Park, Pa.

Про молитви за спокій душі Покійної просять Родину, Приятелів і Знайомих у глибокому смутку:

муж ДМИТРО
мама ВЕРОНІКА
сетра МАГДАЛИНА
сестрінка ЛЮДМИЛА
шваґрова ПАРАСКА
шваґер ВАСИЛЬ

З глибоким смутком повідомляємо, що 14-го жовтня 1975 р. в Монтреалі, Канада, упокоїлась в Бозі, на 79-му році життя, наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

КАТЕРИНА з КОХАЛИКІВ ДЯКУНЧАК

вдова по покійному адвокатові Юрієві.

ПОХОРОНИ відбудуться в Торонто, Канада, в п'ятницю, 17-го жовтня 1975 року.

Горем прибиті:

дочка — НАТАЛКА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ ЛЕВИЦЬКИМ і дітьми: ТАНЕЮ і АДРІЯНОМ
син — ІГОР з дружиною ХРИСТЕЮ і дітьми: ЮРЧИКОМ і КСЕНЕЮ
ближча і дальша Родина в Канаді, ЗСА й Україні

„Жнива великі та робітників мало. Просіть, отже, Господаря жнив, що б вислав робітників на свої жнива".

(Матей 19, 37:38).

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ, бувшого хорунжого УСС-ів і четаря УГА

бл. п. о. СТЕФАНА ГОРОДЕЦЬКОГО

відправляться

в днях від 24-28 жовтня 1975 р.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в слідуючих церквах:

в КОЛЕҐІЇ СВ. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО в Стемфорд, Конн. Їх Ексцеленція КИР ЙОСИФ відслужить Службу Божу 24-го жовтня;
в церкві БОГОЯВЛЕННЯ ГОСПОДНЬОГО — Рочестер, Н. Й., 24, 26 і 28-го жовтня;
в церкві СВ. ЙОСАФАТА — Рочестер, Н. Й., 24 жовтня;
в церкві РОЖДЕСТВА ПР. ДІВИ МАРІЇ — Ню Бронксвік, 25-го жовтня;
в церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ — Сиракюз, Н. Й., 24-го жовтня;
в церкві СВ. ЙОСАФАТА — Бетлегем, Па., 24 жовтня;
в церкві ПРЕСВЯТОЇ РОДИНИ — Вашінґтон, Д.К., 24 жовтня;
в монастирі ЧНІ СВ. ЙОСИФА — Вінніпеґ, Канада, 24 жовтня;
в монастирі ЧНІ в Йорктоні, Канада, 24-го жовтня;
в монастирі ЧНІ в Адамстави, Австралія, 24, 25 і 28-го жовтня.

В неділю, 2-го листопада

Їх Ексцеленція Владика ВАРЛААМ відправить —

ЗАУПОКІЙНУ ПАНАХИДУ

в Українській Православній Автокефальній Церкві СВ. ОТЦЯ МИКОЛАЯ при вул. Ст. Павл Бульвард, о год. 11:30 перед полуднем.

В цих днях, щиросердечно просимо Родину, Приятелів і Знайомих, згадати Покійного у своїх святих молитвах.

Вдячна РОДИНА

В ОДИНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

моєї Незабутньої ДРУЖИНИ

бл. п. НІНИ ЯНОВ

буде відслужена

ПАНАХИДА

ЗА ВІЧНИЙ СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ

в Українській Православній Катедрі

СВ. ПОКРОВИ БОЖОЇ МАТЕРІ у САУТФІЛД, Мїч.

(9-та миля) 21931 Еверґрін Роад

в неділю, 26-го жовтня 1975 р.

о год. 11:30 дня, після Служби Божої

Прошу Учасників Визвольної Боротьби, Посестер, Побратимів і Знайомих Покійної в цей день спільно зі мною вшанувати Її Світлу Пам'ять. Муж — МИКОЛА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ

бл. п.

д-р Антоніни Володимирівни ГУМЕНЮК

довголітній диригент церковних хорів, член-меценат Колеґії св. Андрія у Вінніпеґу, основоположник студійно-позичкового фонду ім. д-р Антоніни і д-р Леоніда Гуменюк,

19-го жовтня 1975 року

відбудуться

ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ

В ЦЕРКВАХ —

НЮ ЙОРКУ: СВ. ТРІЙЦІ, 359 Broome St.;
ASTORIA, N. Y.: СВ. ДИМИТРІЯ (грецька церква), 31-30 Dr.;
SYNOD OF BISHOPS, 39 St. (corn. Park Ave.).
MINNEAPOLIS, Minn.: СВ. МИХАЇЛА, 505 - 4 St.
та в містах: ТОРОНТО, ВІННІПЕҐ, БУЕНОС АЙРЕС, ЄРУСАЛИМ, МІЛЛВІЛЛ, Н. Дж., ДЖОРДЕНВІЛЛ, Н. Й.

Друзів і Приятелів просимо помолитися за спокій душі великої Української Патріотки.

В глибокому смутку:

сестра — ВІРА
племінниця — ВАРВАРА
і Родичі

СПОРТ

ДАЛЬШІ ПЕРЕМОГИ „ЛЕВІВ"

„Леви" — „Ґрін Вайт"
2 : 1 (2 : 0)

„Леви" (Резерва) — „Ґрін Вайт" (Резерва)
2 : 3

„Леви" — „Швабен"
2 : 0 (1 : 0)
(змагання перервані)

„Леви" (Резерва) — „Швабен" (Резерва)
2 : 2 (2 : 0)

„Леви" — „Спарта"
3 : 0 (1 : 0)

„Леви" (Резерва) — „Спарта"
1 : 1 (1 : 0)

„Леви" надалі перемагають. Їхні висліди одначе не є такі високі і переконливі, як це було минулого року.

Першу половину змагань із „Ґрін Вайт" „Леви" заграли дуже гарно, в якій здобули двоє воріт зі стрілів Ґріна. Перші добув Ґрін із близької віддалі з гарної комбінації, другі із підворітнього замішання по викопі наріжника. Друга половина заповідалася ще краще, бо склад дружини зміцнив Шефер. Однак він скоро зійшов контужений. Коли до того Банах пропустив ворота, які міг оборонити, а Ґрін не використав карного копу, образ гри змінився. Головно останніх 20 хв. „Ґрін Вайт" натискали і тільки завдяки добрій грі оборони і воротаря „Леви" вийшли із цих змагань переможно.

Змагання зі „Швабен" були досить тяжкі, бо останнім грозить вилет із Вищої Дивізії. Вони зміцнили свій склад 4-ма неграми. Гра була гостра. Не зважаючи на велику перевагу у першій половині „Леви" здобули тільки одні ворота у 13 хв. гри, що їх здобув головою Бонілла із близької віддалі у підворітнім замішанні. Другу половину „Леви" зачали сильною атакою. Уже у 2-ій хв. гри лівокриловий не вцілив до порожніх воріт противника. У 6-ій хв. гри Е. Андрущишин опинився сам-на-сам із воротарем. Воротар вибіг, Андрущишин подав м'яч Мендрополюсові, який умістив м'яч у порожніх воротах. „Швабен" однак твердили, що ворота впали із відстороні. Один із їхніх змагунів (негр), у суперечці зі суддею, вдарив його. Тоді суддя відсвистав змагання у користь „Левів." Велика шкода, бо заносилося на високу перемогу „Левів".

Свої ліґові змагання із чеською дружиною „Спарта", „Леви" грали на виїзді у Бервині. Гру утруднював сильний вітер. Хоча „Леви" грали проти вітру — перемагали. Єдині ворота у тій половині здобув Рой із близької подачі Андрущишина із лівої сторони. Спарта обмежилась до поодиноких випадів. Один із них малощо не увінчався успіхом, коли то м'яч відбився від стовпа.

Другу половину „Леви" грали із вітром і майже цілий час сиділи під воротами противника. Забагато комбінували, замало стріляли, хотіли прямо із м'ячем заїхати до воріт противника. У 7-ій хв. гри м'яч відбився від стовпа, а ворота здобуті у 32 хв. гри Рой здобув другі ворота знову із подачі Андрущишина, а 2 хвилини пізніше 3-ті ворота добув із близької віддалі Мендропульос із подачі Роя і тим установив вислід змагань.

По тих перемогах „Леви" закріпилися на першому місці у своїй групі Вищої Дивізії і дуже мало правдоподібно, щоб їм це першенство хтось міг відібрати.

Управитель дружини: Вадим Мішалов.

Роман Б. Припхан

Вшанували пам'ять Миколи Шлемкевича в УВУ у Мюнхені

Кожного літа Український Вільний Університет стає не тільки осередком наукової діяльности і живої послідовної наукової праці, але й осередком культурного життя чи не всієї нашої громади в Західній Европі. Тут приїжджають професори-викладачі і студенти-слухачі з різних країн поселення українців, не тільки з европейського континенту, але й із-заокеанських країн. Тут відбуваються у великій залі нового університетського будинку наукові конференції й зустрічі й інші імпрези, що вказують на життя й діяльність цієї високої школи. Заходами декана філософічного факультету УВУ проф. д-ра Олександра Кульчицького, в УВУ у Мюнхені відбувся вечір для пошанування пам'яті визначного нашого вченого — філософа і наукового та й громадського діяча д-ра Миколи Шлемкевича, на тему: „Публіцистика — сучасна потуга". Вечір, що відбувся 14-го серпня ц. р., відкрив ректор УВУ проф. д-р Володимир Янів, який вказав на важливість публіцистики в нашому українському житті і підкреслив особливу ролю, що її відограв у цій ділянці нашої писаної культури покійний Микола Шлемкевич. Провід вечора перебрав декан філософічного Факультету УВУ про. д-р Олександер Кульчицький. Професор Кульчицький спеціяльно перестудіював праці Миколи Шлемкевича. Він підготовив до друку докторську дисертацію Шлемкевича у Віденському університеті на тему „Філософія", доповнивши її науковими відкликами і поясненнями та й докладним оглядом, що розміром рівняється величині самої дисертації Шлемкевича. У своєму вступному слові професор Кульчицький вияснив, що визначення Шлемкевичем публіцистики сходиться з філософією і тому говорив він про „світоглядову публіцистику".

Публіцистику Шлемкевича можна й треба розглядати тільки у її відношенні до філософії, бо за Шлемкевичом і філософія і публіцистика — це ділянки культури. Шлемкевич точно визначив, що „публіцистика, як і філософія, це одна із ділянок духової культури, споріднена з наукою, мистецтвом і релігією, але не одна із них". Тож світоглядова публіцистика, що її репрезентував Микола Шлемкевич, перетинається з філософією і саме філософи дали найкращі зразки світоглядової публіцистики, як наприклад Ніцше у творі „Людське — архилюдське".

З черги ред. Зенон Пеленський подав короткий історичний розгляд розвою публіцистики у світі. Шлемкевич зараховував до публіцистики твори Ціцерона і апостола Павла, промови Демостена, деякі писання Ніцше і інших філософів. В українській публіцистиці він підкреслював ролю писань таких діячів, як: Грушевський, Липа, Донцов, Липинський, Хвильовий. Редактор Пеленський докладніше спинився на творчості св. Августина, що його писання стали підставою християнського світогляду.

Довголітній співробітник Миколи Шлемкевича у редагованому ним місячнику „Листи до приятелів" мгр Остап Тарнавський накреслив сильветку нашого визначного філософа — публіциста. Підкресливши його особисті прикмети і широку обдарованість, що виявлялась не тільки у філософії, але й у мистецтві (Шлемкевич був знаменитим промовцем — стилістом і також вправним піяністом). Тарнавський подав головні твори Шлемкевича, між якими, крім згаданої знаменної дисертації, такі окремі видання, як „Верхи життя і творчости", „Загублена українська людина", „Галичанство", „Українська синтеза, чи українська громадська війна", як і схарактеризував публіцистично-редакційну і громадську діяльність цієї чи не найвизначнішої постаті в нашому еміґраційному суспільстві. Шлемкевич не тільки понад десять років редаґував „Листи до приятелів", що тепер з погляду проминулих років безперечно стоять на першому місці між нашими публіцистичними виданнями, але був творцем Публіцистичного Інституту та й намагався поставити українську публіцистику на тій висоті, де мова про світоглядову публіцистику.

На закінчення вечора редактор „Народної Волі" д-р Василь Верган подав огляд української публіцистики і накреслив її характеристику, намагаючись прирівняти її до вимог, поставлених Шлемкевичем для світоглядової публіцистики. Д-р Верган звернув увагу на слабі сторони нашої публіцистики, та все ж намагався доказати, що в тих можливостях і з тими силами, якими наша публіцистика тепер розпоряджає, вона виконує своє завдання, а саме розглядає і пояснює події українського життя з історичного погляду, намагаючись мати на увазі перш усього національні вартости і національний світогляд нашої суспільности.

На вечір прибули викладачі й студенти Українського Вільного Університету, та й заінтересована публіка, між нею і деяка скількість журналістів із сеньйором президентом УНР в екзилі Миколою Лівицьким у проводі.

В заключному слові ректор УВУ проф. Янів піддав думку, що обговорена тема на вечорі публіцистики ставить перед УВУ ще й потребу приділити увагу журналістиці і поробити старання для журналістичних студій в УВУ.

(от)

Американська преса інформує про успіхи промисловця-українця

Портленд, Оре. — Інж. Теодор Ґеців, власник тартакового підприємства в місті Ванкувер стейту Вашінґтон, був нагороджений фірмою Сірс Робак і Ко. за „першорядну якість продуктів", які його тартак доставляє цій та іншим фірмам в ЗСА. Про відзначення інж. Ґеціва та понад сотні працівників його підприємства повідомив щоденник „Колюмбіян" у виданні з неділі, 28 вересня, описуючи в статті процес виробництва в „Ламбер Спешіялті Індустріс" та подаючи профіль її власника. Сірс Робак вже від чотирьох років закуповує у підприємстві інж. Ґеціва кедрові дошки на паркани. За цей час виробництво і продаж дощок зросли на 120 відсотків — пересічно 30 відсотків кожного року. Тартак інж. Ґеціва вживає для виробництва цих дощок та інших продуктів т. зв. західній червоний кедр, дерево, якого є подостатком в цій частині Америки.

Інж. Ґеців, говориться у статті, живо пригадує свою молодість, яку він провів в рідному Болехові у Карпатських горах. Змушений залишити рідні землі під час Другої світової війни, він опинився в Мюнхені, де почав студії лісництва. Переселившися до ЗСА в 1949 році він закінчив студії лісництва в Нюйоркському стейтовому коледжі в Сиракюзах та почав працю у фірмі Вайергойзер. В 1960 році він збудував дві плястикові фабрики, яких був співвласником, а в 1966 році інж. Ґеців закупив підприємство „Фір Спешіялтіс", надавши йому теперішню назву. Сьогодні підприємство затруднює понад 100 працівників, а продаж продуктів зросла до понад 3 мільйони долярів річно. Крім дощок на паркани, підприємство інж. Ґеціва, вповні змодернізоване, виробляє дерев'яну панель, полички, складові частини хатнього умеблювання тощо.

Інж. Ґеців є активним членом української громади стейту Ореґон. Він є головою Українсько - Американського Культурного Об'єднання Ореґону, передової української організації цього стейту, якої він був одним із основників в 1973 році. Інж. Ґеців є рівнож членом УНСоюзу.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Продовження зі стор. 2-ої)

редактора д-ра Івана Німчука та інших.

*

Ось зразок, як автор написав свої спогади:

Був такий час, коли в Алберті, — а подібне ділялося і в інших степових провінціях, — майже всі готелі по малих містечках були в руках наших поселенців. Деякі наші власники готелів у малих містечках почали поволі переходити до більших міст і там купували готелі. Наприклад, брати Мандрики, П. Сацьків, І. Козяк та деякі інші попродали готелі по фармах і покупували в Едмонтоні, де їх гарно провадять".

А ось уривок про те, чим керувався автор, пишучи свої спогади: „Коли я написав про Василя Гавреляка більше, то це тому, що він є небуденною постаттю між нашими поселенцями. Він, завдяки своїм талантам, швидко вийшов на верхи канадської політики, став людиною, з якою мусіли числитися не тільки в Алберті, але й в Оттаві".

З приємністю вітаємо автора цієї книжки спогадів, який і видав її своїм коштом; вітаємо і редактора, який своєю працею допоміг появі споминів „про українських піонерів у Канаді". При цій нагоді закликаємо наших людей, щоб писали спогади і їх друкували, щоб лишали сліди свого життя для науки прийдешнім поколінням.

Два духовники – меценати видання творів Ю. Вассияна

У жовтні 1953 р. в Чікаґо, ЗСА відійшов передчасно український філософ і публіцист, ідеолог українського організованого націоналізму, д-р Юліян Вассиян. До 20-ліття смерти мислителя Т-во „Євшан зілля" в Торонті видало перший том його творів „Степовий Сфінкс", а відтак Організація Українок Канади уфундувала другий том — студію про В. Стефаника „Творець із землі зроджений". Третій том творів мислителя не міг досі появитися з причини фондів, проте, оце недавно Т-во „Євшан зілля" одержало на фонд видання дві меценатські пожертви — 1000 дол. із спадщини бл. п. отця шамбеляна Дмитра Шевчука, митрополичного канцлера Вінніпезі, заслуженого церковного й суспільного та пластового діяча, і другу — 1,000.00 долярів від отця митрата Иосифа Пуляка, довголітнього й особливо заслуженого душпастиря та суспільного діяча в багатьох місцевостях провінції Манітоби в Канаді, а від 1944 р. пароха церкви св .апостола Андрія у Вінніпезі.

У листі до В-ва „Євшан-зілля" отець митрат пише про 1-ий том творів Ю. Вассияна: „Це надзвичайна книга. Читай, читай і не можеш начитатися і не можеш насититися благородними думками мислителя на дорогу життя, бо він наш мислитель — мислитель-християнин, який кличе до обнови в Христі і християнстві".

Отже, третій том творів Ю. Вассияна, присвячений головно темі релігії й християнства, зможе теж появитися друком завдяки передусім двом отцям духовникам, які своїми меценатськими пожертвами започаткували фонд видання, а напевно вслід за ними підуть чергові співфундатори не тільки третього, а й чергових томів творів одного з найвидатніших наших мислителів нашої доби.

Виказ усіх членів збірного меценатства-жертводавців на фонд видання буде поміщений у пресі, а відтак у 3-му томі творів мислителя. YEVSHAN - ZILLIA, 189 Snowdon Avenue, Toronto, Ontario, Canada, M4N 2B1.

В-во „Євшан-зілля"

Започаткування шкільного року при школі українознавства „Наша Українська Школа" у Філядельфії

Філядельфія, Па. — (А.М) Започатковуючи з новим шкільним роком 1975-6, навчання українознавства при „Нашій Українській Школі" у Філядельфії, відбулася тут з нагоди висвячення на священика о. Івана Попеля благодарственна св. Літургія в суботу 20 вересня ц. р. о год. 10,15 ранку в церкві Благовіщення Пресв. Богородиці, в якій о. Іван служив як дияков через три місяці, — за ініціятивою і старанням її пароха, о. Шамбеляна Михайла Федоровича.

Церкву численно заповнили знайомі, приятелі, родина о. Івана Попеля і діти, вихованки українознавства „Наша Українська Школа" з Філядельфії, на чолі з її директором д-ром Олександром Лужницьким та учительським збором. З доручення Митрополичного Ординаріяту філядельфійської Архиєпархії, проф. Іван Попель, абсольвент богословії і філософії навчив у цій же школі протягом довгого часу релігію та історію української Церкви.

Співану Службу Божу подяки відслужив неопресвітер о. Іван Попель в асисті вівтарних священиків, під час якої виголосив проповідь про вагу гідности священика і значення його душпастирської праці в Христовім винограднику, його виховну ролю і відповідальність для добра Помісної Української Католицької Церкви і Українського Народу. Співав мішаний хор парохії під орудою Івана Анушканича, а до св. Причастія приступило багато мирян і майже всі учні та учениці „Нашої Української Школи", в якій м. і. систематично проводиться обов'язкове навчання предметів релігії та історії української Церкви. Служба Божа закінчилася відспіванням відповідних многоліттсвій та традиційним „стисканням голов" і єрейським благословенням усіх присутніх о. Іваном Попелем.

З черги, заходом членок парохії, у церковній залі відбувся спільний сніданок для гостей, під час якого в їх імені виголосив Мирослав Абрисовський богос л о с, привітання о. неопресвітерові, о. Іванові Попелеві на тему Христових слів: „Хто не візьме свого хреста і не піде стойний Мене", та сердечно стойний Мене" та сердечно побажав йому щедрого Божого благословення та небесних ласк у його священичій праці, а присутні відспівали в його честь многоліттсвіє.

Подяка за труд, благородну прихильність і шляхетне серце о. шамбелянові Михайлові Федоровичові, паням і панам, як також дирекції, учительському зборові і дітворі українознавства „Наша Українська Школа", диригентові і членам хору, та всім, що причинилися до гідного звеличення цієї рідкісної події.

М. А.

Розшуки

МИКОЛУ КОТИКА

сина Івана Котика, з с. Дверник, який має перебувати у Чікаґо. Маю вістку від його брата Ілька, — шукає Марія Кухарик Гнатів. Прошу писати на мою адресу:
Maria Kucharyk Hnatiw
3722 Spokane Avenue
Cleveland, Ohio44109
Tel.: 1-216-661-6943

ТАРЗАН, Ч. 7380. Золоті монети

„На світанку я почав переглядати записані картки паперу... Це був лист до приятельки в Америці... З нього я дізнався імена людей, які тепер перебували в хатині..."

„Дівчина називалася Джейн Портер, а два старші мужчини — це її батько професор Портер і його друг пан Филендер, а її приятельки ім'я було Есмеральда..."

„Молодий чоловік — це був Джон Клейтон, син Лорда Грейстовка, з яким запізналися в Лондоні..."

Вони прибули до Африки в розшуках за скринею, наповненою еспанськими скарбами, яку знайшли... Але залога їхнього корабля залишила їх на березі, а сама відплила із скринею, наповненою золотими монетами!

Це скриня, яку ти закопав!